

برنامه‌ی حداقل و برنامه‌ی انتقالی

وظیفه‌ی استراتژیکی مرحله‌ی بعدی- یعنی مرحله‌ی پیش از انقلابی سرشار از تهییج Agitation، تبلیغ Propaganda و سازمان دهی- عبارت است از غلبه بر تضاد موجود بین رسیدگی شرایط عینی انقلابی و عدم بلوغ پرولتاریا و پیشتاز آن (آشفته‌گی و نومیدی نسل قبلی، و بی تجربگی نسل جوان تر). لازم است که در جریان مبارزه‌ی روزانه به توده‌ها کمک شود تا آنان بین درخواست‌های کنونی از یک سو و برنامه‌ی سوسیالیستی انقلاب از سوی دیگر، پلی ایجاد کنند. این پل باید شامل یک سلسله درخواست‌های انتقالی باشد، درخواست‌هایی که از شرایط امروز و از آگاهی امروزی قشرهای وسیع طبقه‌ی کارگر سرچشمه گرفته باشد، و بدون تزلزل به نتیجه‌ی غائی منجر شود: تسخیر قدرت به وسیله‌ی پرولتاریا.

سوسیال دموکراسی کلاسیک که در عصر سرمایه‌داری پیش رفته عمل می‌کرد، برنامه‌ی خود را به دو بخش مستقل از هم تقسیم کرد: نخست برنامه‌ی حداقل، که خود را به ایجاد اصلاحات در چهارچوب جامعه‌ی بورژوائی محدود می‌کرد، و دیگری برنامه‌ی حداکثر، که در آینده نامعلوم جایگزین شدن سرمایه‌داری به وسیله‌ی سوسیالیزم را نوید می‌داد.^۱ بین

^۱ - سوسیال دموکراسی (یا بین الملل دوم) در سال ۱۸۸۹ به عنوان جانشین بین الملل اول تشکیل گردید. بین الملل اول (یا انجمن بین المللی کارگران) از ۱۸۶۴ تا ۱۸۷۶ وجود داشت و توسط کارل مارکس رهبری می‌شد. بین الملل دوم احزاب سوسیال دموکرات و احزاب کارگری کشورهای مختلفی را دربر می‌گرفت. مهم‌ترین و قوی‌ترین این احزاب سوسیال دموکراسی آلمان بود. در سال ۱۹۱۴، هنگامی که مهم‌ترین بخش‌های بین الملل دوم ابتدائی‌ترین اصول سوسیالیستی را نقض کردند و از دولت‌های امپریالیستی خود در جنگ

برنامه ی حداقل و برنامه ی حداکثر پلی وجود نداشت. در واقع سوسیال دموکراسی به این پل احتیاجی هم نداشت. چرا که واژه ی سوسیالیزم را فقط به عنوان یک باد در غبغب بلغور می کرد. کمینترن عزم جزم کرده است که در عصر سرمایه داری در حال زوال، راه سوسیال دموکراسی را تعقیب کند: یعنی در زمانی که به طور کلی دیگر نمی توان مقوله ی اصلاحات منظم اجتماعی و حرف و سخن بالا بردن منظم سطح زندگی توده ها را پیش کشید، موقعی که هرگونه تقاضای جدی پرولتاریا و حتی هرگونه تقاضای جدی خرده بورژوازی، به ناچار از آن سوی محدوده ی روابط مالکیت سرمایه داری و دولت بورژوائی سر در می آورند. وظیفه ی استراتژیکی بین الملل چهارم نه اصلاح کردن سرمایه داری، بلکه سرنگون کردن آن است. هدف سیاسی آن تسخیر قدرت به وسیله ی پرولتاریا به منظور سلب مالکیت از بورژوازی است. با وجود این، تحقق این وظیفه ی استراتژیکی، بدون توجه کامل به تمام مسائل، حتی موضوعات کوچک و جزئی تاکتیکی، غیرممکن است. تمام بخش های پرولتاریا، تمام اقدار، حرف و صنوف آن باید به داخل جنبش انقلابی جذب شوند. صفت مشخصه ی عصر حاضر این نیست که حزب انقلابی را از کار روزانه آزاد می کند، بلکه این است که اجازه می دهد کار روزانه، به نحوی جدائی ناپذیر از وظایف واقعی انقلاب صورت بگیرد.

بین الملل چهارم برنامه ی قدیمی درخواست های "حداقل" را ترک نمی کند، چرا که این درخواست ها دست کم بخشی از تأثیر و نیروی حیاتی خود را حفظ کرده اند. بین الملل چهارم، به نحوی خستگی ناپذیر، از حقوق

جهانی اول پشتیبانی کردند، نقش مترقی این سازمان خاتمه یافت، و به سازمانی غیرانقلابی بدل گشت.

دموکراتیک و پیروزی های اجتماعی کارگران دفاع می کند. لیکن بین الملل چهارم این کار روزمره را در چهارچوب دورنمای صحیح واقعی، یعنی دورنمای انقلابی، به مرحله ی اجرا می گذارد. از آن جا که درخواست های قدیمی، جزئی و "حداقل" توده ها با تمایلات نابودکننده و تحقیرآمیز سرمایه داری فاسد اصطکاک پیدا می کند و آن هم بدون شک در هر قدم اتفاق می افتد- بین الملل چهارم، سیستم درخواست های انتقالی را پیشنهاد می کند، پایه ی اساسی این سیستم را این اصل تشکیل می دهد که درخواست های انتقالی، هر چه آشکارتر و قاطع تر، در جهت مخالف اساسی ترین بنیادهای رژیم بورژوازی سیر خواهند کرد. بدین ترتیب برنامه ی انتقالی جانشین "برنامه ی حداقل" قدیمی می شود و وظیفه آن عبارت است از بسیج متشکل توده ها در راه انقلاب پرولتاریائی.

بازنویس: یاشار آذری

آدرس اینترنتی کتاب خانه: <http://www.iwsn.org/nashr.htm>

آدرس پستی: BM Kargar, London WC1N ۳XX, UK

ایمیل: yashazarri@yahoo.com

مسئول نشر کارگری سوسیالیستی: یاشار آذری

تاریخ بازنویسی: ۱۳۸۲